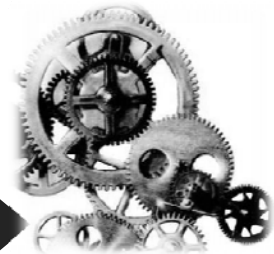

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพวิศวกรรม

1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

- กฎหมายที่ใช้ในประเทศไทย
- ระบบ CIVIL LAW
- กฎหมายลายลักษณ์อักษร

กฎหมายลายลักษณ์อักษร แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. บัญญัติขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ

- พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ, พ.ร.บ., พ.ร.ก.

2. บัญญัติขึ้นโดยฝ่ายบริหาร

- พ.ร.ฎ., กฎกระทรวง

3. บัญญัติขึ้นโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

- ข้อบัญญัติจังหวัด, เทศบัญญัติ, ข้อบังคับตำบล, ข้อบัญญัติ กทม.

2

กฎหมายวิศวกร

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของสาธารณชน
- มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม โดยการออกข้อบังคับสภาวิศวกร

สภาวิศวกร จัดตั้งตาม พ.ร.บ.วิศวกร พ.ศ. 2542 มีอำนาจหน้าที่ตาม มาตรา 8 คือ

- 1.ออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม (ก.ว.)
- 2.พักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- 3.รับรองปริญญาฯในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม
- 4.รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม
- 5.เสนอแนะ รมต.เกี่ยวกับการกำหนดและยกเลิกสาขาวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม
6. ออกข้อบังคับสภาวิศวกร

คณะกรรมการจรรยาบรรณ

- พ.ร.บ. วิศวกรให้ความสำคัญแก่ จรรยาบรรณวิศวกร มาก
- ผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณอย่างร้ายแรง
- อาจให้พักใบอนุญาต 5 ปี หรือ เพิกถอนใบอนุญาตได้

บทกำหนดโทษ

- การฝ่าฝืน พ.ร.บ. วิศวกร ได้รับโทษทางแพ่งและอาญา
  - มีโทษทั้งจำคุก และ ปรับแล้วแต่กรณี
- เช่น การประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ปรับไม่เกิน 6 หมื่นบาท จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 71)

3 กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

วัตถุประสงค์ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

- เพื่อให้การใช้แรงงานเป็นไปอย่างเป็นธรรม
- ให้ความคุ้มครองแก่ผู้ใช้แรงงาน
- การใช้แรงงานหญิง แรงงานเด็ก
- ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา สวัสดิการ
- ความปลอดภัย สภาพแวดล้อมในการทำงาน

การใช้แรงงานทั่วไป

- วันหนึ่งไม่เกิน 8 ชั่วโมง / ไม่เกิน 48 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์
- หยุดไม่น้อยกว่า 1 วัน / สัปดาห์

การใช้แรงงานหญิง

- ห้ามทำงานบนนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดินตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไป
- มีครรภ์ห้ามทำงาน 22.00 น. - 06.00 น.
- มีครรภ์ลาได้ไม่เกิน 90 วัน
- ห้ามเลิกจ้างเพราะมีครรภ์

4 กฎหมายโรงงาน

วัตถุประสงค์

ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535

- กำกับดูแล การจัดตั้ง การดำเนินการของโรงงาน
- การแบ่งประเภทของโรงงาน
- การกำหนดหลักเกณฑ์
- ข้อกำหนดที่โรงงานแต่ละประเภทต้องปฏิบัติตาม

องค์ประกอบของโรงงาน

ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ

1. มีอาคารโรงงาน หรือ สถานที่ หรือยานพาหนะ เป็นที่ประกอบกิจการ
2. ใช้เครื่องจักรตั้งแต่ 5 แรงม้า หรือ กำลังเทียบเท่าตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไป หรือ มีคนงานตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม
3. เพื่อทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ล้างเรียง เก็บรักษาหรือทำลายสิ่งใด ๆ
4. ตามประเภท หรือ ชนิดของโรงงานที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง (ปัจจุบัน คือ กฎกระทรวง (พ.ศ. 2535) กำหนดไว้ 107 ประเภท)

ความรับผิดชอบของวิศวกร

- วิศวกรต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ประกอบการ กรณีดังนี้

1. โรงงานถูกสั่งให้ปิด วิศวกรยังฝ่าฝืนทำงานอยู่มีโทษเช่นเดียวกับผู้ประกอบการ
2. ผู้ประกอบการกิจการกระทำผิด ถือว่า วิศวกรที่ทำงานในโรงงาน และมีหน้าที่ รับผิดชอบในงานที่ กระทำผิด มีส่วนรู้เห็น ต้องได้รับโทษเช่นเดียวกับ ผู้ประกอบการ

5 กฎหมายควบคุมอาคาร

วัตถุประสงค์

ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

- เพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารให้มีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย
- มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม
- มีการจัดการด้าน การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร

- ดัดแปลงอาคารตั้งแต่ 5 ตร.ม.ขึ้นไปต้องขออนุญาต

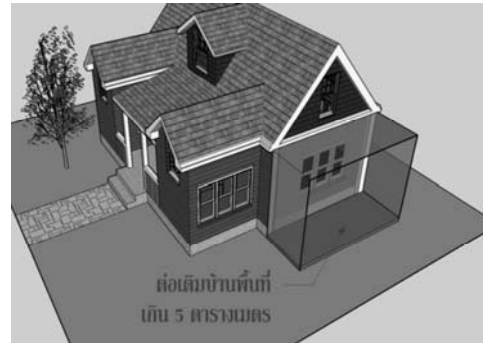
1. ขออนุญาตต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่น (ตามมาตรา 21)

- ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงก่อสร้างได้

2. แจกแบบและเอกสารต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อจะก่อสร้าง โดยไม่ยื่นคำขอรับ ใบอนุญาต (ตามมาตรา 39 ทวิ)

- ผู้ออกแบบอาคารต้องเป็นวุฒิวิศวกร และวุฒิสถาปนิก เท่านั้น

- เมื่อแจ้งฯแล้วสามารถก่อสร้างได้เลย

การดำเนินการหลังได้รับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารแล้ว

- การก่อสร้างอาคารทุกชนิด ต้องมีผู้ควบคุมงาน ตลอดเวลา

- ผู้ควบคุมงานจะเป็นใครก็ได้

- ถ้าเป็นอาคารที่ กฎหมายวิชาชีพวิศวกรรม กำหนดว่า

เป็น งานวิศวกรรมควบคุม ก็ต้องเป็น วิศวกร

- ต้องมีหนังสือแจ้งชื่อผู้ควบคุมงาน

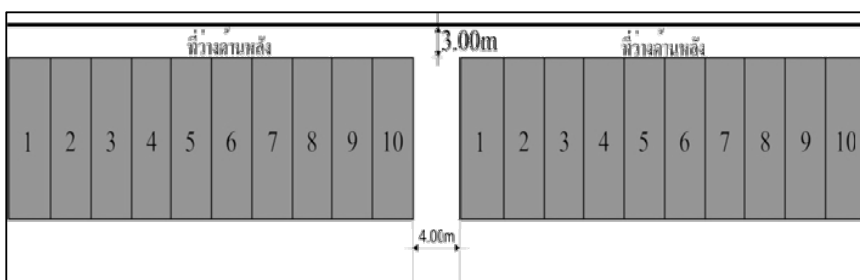
กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับวิศวกร

- กฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ.2526) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การก่อสร้าง (มาตรการความปลอดภัยต่อประชาชน)
- กฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2527) กำหนดการรับน้ำหนัก ค่าหน่วย แรงต่างๆในการคำนวณออกแบบโครงสร้างของอาคาร ความต้านทาน ความคงทน ลักษณะ และคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง
- กฎกระทรวงฉบับที่ 33 (พ.ศ.2535) กำหนดโครงสร้างและอุปกรณ์ ซึ่งเป็นส่วนประกอบ ของ อาคารสูง และ อาคารขนาดใหญ่พิเศษ

กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับวิศวกร

- กฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ.2537) กำหนดแบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการป้องกันอัคคีภัย ระบบการจัดแสงสว่าง การระบาย อากาศ ระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรอง
- กฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ.2543) กำหนดลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน เนื้อที่ ที่ตั้งของอาคาร เนื้อที่ของที่ว่างของอาคารพักอาศัยต้อง ไม่น้อยกว่า 30 %

- ทางเดินหลังตึกแถว ต้องเป็นที่ว่างกว้าง ไม่น้อยกว่า 3 ม.
- ตัวอาคาร ยาวไม่เกิน 40 ม.

- กฎหมายควบคุมอาคาร เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นหลายฉบับ เช่น กฎหมายผังเมือง กฎหมายวิศวกร กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายทางหลวง เป็นต้น

- การใช้กฎหมายควบคุมอาคาร ต้องศึกษากฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องควบคู่ไปด้วย

บทกำหนดโทษ

- กฎหมายกำหนดโทษไว้หลายระดับ

- ก่อสร้างโดยไม่ได้รับอนุญาต

- ก่อสร้างอาคารผิดจากแบบแปลน แผนผัง ที่ได้รับอนุญาต

- จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือ ปรับไม่เกิน 6 หมื่น

หรือ ทั้งจำทั้งปรับ และ ปรับอีกวันละ 1 หมื่นบาท

6 กฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

วัตถุประสงค์

- ป้องกันการสมยอมในการเสนอราคาเพื่อจัดหาสินค้า หรือ บริการให้แก่หน่วยงานของรัฐอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ

- กำหนดลักษณะความผิดและกลไกในการดำเนินการเอาผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542

- พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551

บทกำหนดโทษ

- ผู้ใดมีหน้าที่ในการอนุมัติ และรับรู้ว่าการเสนอราคาครั้งนั้น มีความผิดตาม พ.ร.บ. แล้วละเว้นไม่ดำเนินการยกเลิกการเสนอราคา มีความผิดฐานกระทำผิดต่อหน้าที่ จำคุก 1 - 10 ปี และปรับ 2 หมื่น - 2 แสนบาท

- ผู้ใดกระทำการทุจริตโดยการออกแบบกำหนดราคาเงื่อนไข ผลประโยชน์ตอบแทนในการเสนอราคา หรือ ช่วยเหลือให้มีสิทธิในการทำสัญญากับรัฐ ต้องโทษจำคุก 5 - 20 ปี หรือ ตลอดชีวิต และปรับ 1 - 4 แสนบาท

7

กฎหมายแพ่ง-พาณิชย์และกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวิศวกรรม

กฎหมายแพ่ง-พาณิชย์

- กฎหมายเอกชนกำหนดสิทธิเสรี ระหว่างเอกชน ต่อเอกชน เช่น การซื้อขายระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อื่น รัฐจึงไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ

กฎหมายอาญา

- กฎหมายมหาชน กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ หรือ หน่วยงานของรัฐกับประชาชน เพื่อบังคับความประพฤติของประชาชนภายในรัฐ

โทษทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวิศวกรรม

- มาตรา 227 ผู้มีวิชาชีพออกแบบ ควบคุม หรือ ทำการก่อสร้าง ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หรือ วิธีการ
- เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น เช่น วิศวกรควบคุมงานก่อสร้าง อาคาร แล้วมีนั่งร้านตกใส่คนเดินริมถนน ได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น
- จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

8	กฎหมายผังเมือง
---	----------------

วัตถุประสงค์

- เพื่อบังคับให้เป็นไปตาม ผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ เพื่อสร้าง หรือ พัฒนาเมืองให้มีสุขลักษณะที่ดี ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในที่ดิน และ ความปลอดภัยของประชาชน

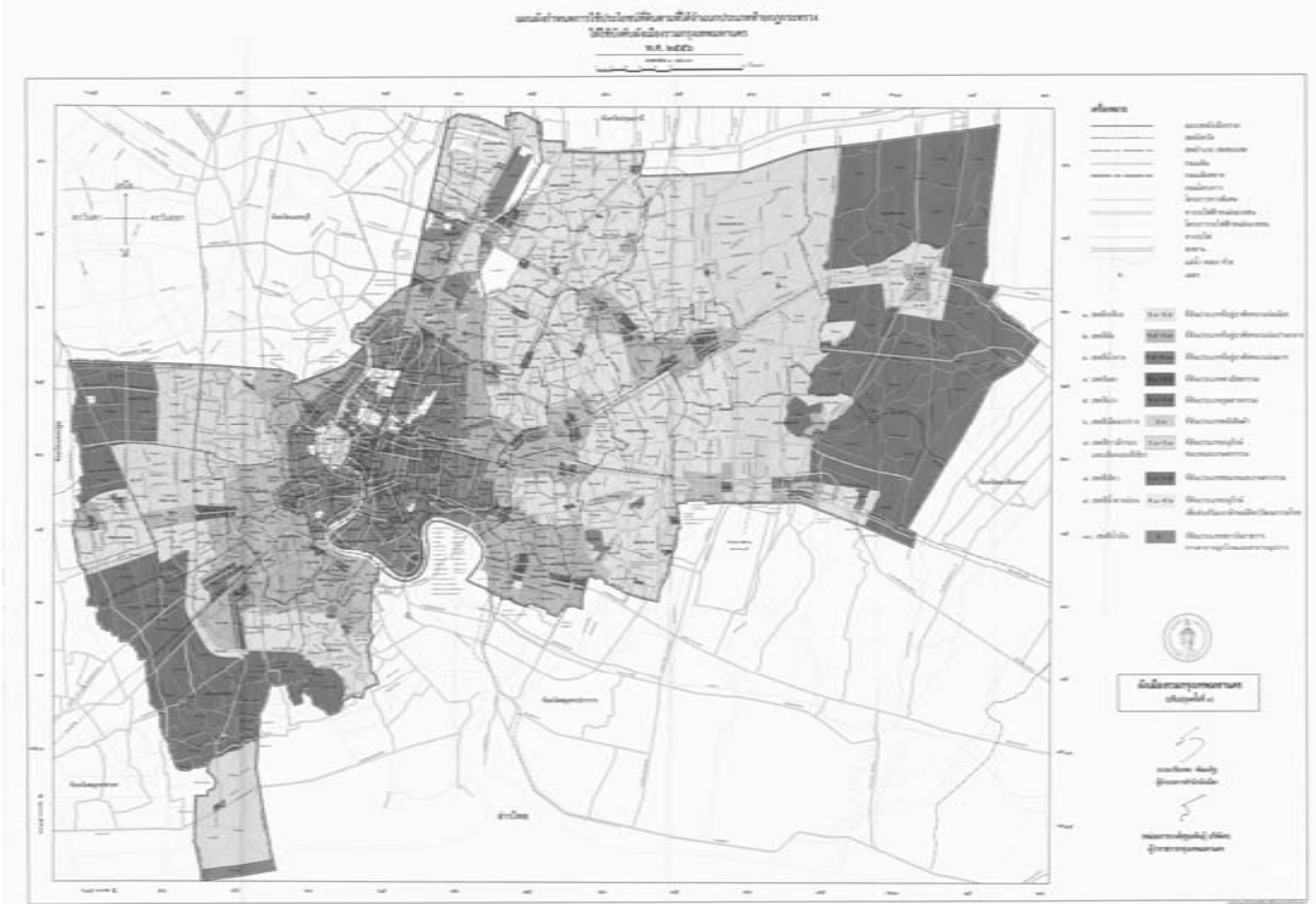
การวาง จัดทำ และบังคับใช้ผังเมืองรวม

- เป็นกฎกระทรวงใช้บังคับไม่เกิน 5 ปี
- ครบกำหนดแล้วประกาศฉบับใหม่ไม่ทัน
- ขยายเวลาได้ ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี

การวาง จัดทำและบังคับใช้ผังเมืองเฉพาะ

- ตราบเป็น พ.ร.บ. ใช้บังคับไม่เกิน 5 ปี

แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556

9 กฎหมายส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

วัตถุประสงค์

- กำหนดให้เจ้าของอาคารควบคุม และ โรงงานควบคุม ดำเนินการตามแผน การอนุรักษ์พลังงาน และกำหนดเกณฑ์ การอนุรักษ์พลังงาน
- กำหนด อาคารควบคุม คือ อาคารที่ใช้ไฟฟ้า ตั้งแต่ 1,000 KW หรือ 1175 kVA ขึ้นไป
- กำหนด โรงงานควบคุม คือ โรงงานที่ใช้ไฟฟ้าตั้งแต่ 1,000 KW หรือ 1175 kVA ขึ้นไป

ประเภทและขนาดของอาคาร ที่ต้องมีการออกแบบเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ได้แก่ การก่อสร้างหรือ ดัดแปลงอาคาร ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกัน ตั้งแต่ 2,000 ตารางเมตรขึ้นไป ในอาคารดังต่อไปนี้

- 1.สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- 2.สถานศึกษา
- 3.สำนักงาน
- 4.อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
- 5.อาคารชุมนุมคนตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- 6.อาคารโรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- 7.อาคารโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- 8.อาคารสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- 9.อาคารห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้า

วัตถุประสงค์

- เพื่อควบคุมการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และก๊าซธรรมชาติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และปกป้องประชาชน ให้มีความปลอดภัยในเรื่องของการป้องกันอัคคีภัย และอันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน
- อันอาจเกิดขึ้นจากการเก็บรักษา การบรรจุ การขนถ่ายและการจำหน่าย น้ำมันเชื้อเพลิง

น้ำมันเชื้อเพลิง หมายถึง

- ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา และน้ำมันหล่อลื่น ฯ

น้ำมัน หมายถึง

- น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา น้ำมันหล่อลื่น และน้ำมันอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ฯ

ก๊าซปิโตรเลียมเหลว หมายถึง

- ก๊าซปิโตรเลียมที่ประกอบด้วยโพรเพน โพรพิลีน นอร์แมลบิวเทน ไอโซบิวเทน หรือบิวทิลีน ใดๆอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างผสมกัน

การประกอบกิจการควบคุมของการมีน้ำมันเชื้อเพลิง

- ตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542
แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทที่ 1 กิจการที่สามารถประกอบการได้ทันที
2. ประเภทที่ 2 กิจการที่ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนประกอบการ
เป็นกิจการที่อาจเกิดอันตรายในระดับปานกลาง
3. ประเภทที่ 3 กิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนประกอบการ
เป็นกิจการที่อาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรง

11

กฎหมายคอมพิวเตอร์

วัตถุประสงค์

- การกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับฐานความผิดของการกระทำความผิดในการใช้งานระบบสารสนเทศและบทลงโทษของผู้ที่กระทำความผิด ทำให้ผู้ที่จะกระทำความผิดต้องคำนึงถึงผลที่จะตามมา
- นอกจากนี้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ยังกำหนดให้ผู้ดูแลระบบสารสนเทศจะต้องดำเนินการปรับปรุงระบบ หรือ เพิ่มเติมการทำงานบางอย่างในระบบเพื่อให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติด้วย

ตัวอย่างบทกำหนดโทษ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ฐานความผิด	โทษจำคุก	โทษปรับ
มาตรา 8 การดักรับข้อมูลคอมพิวเตอร์	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 60,000 บาท
มาตรา 11 ส่งข้อมูลโดยปกปิดแหล่งที่มา รบกวนบุคคลอื่น	ไม่มี	ไม่เกิน 100,000 บาท
มาตรา 14 การเผยแพร่เนื้อหาอันไม่เหมาะสม	ไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 100,000 บาท
มาตรา 16 การตัดต่อภาพผู้อื่น	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 60,000 บาท

บทสรุป

- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิศวกร ดังกล่าว จะมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา
  - วิศวกร ต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อ การประกอบวิชาชีพได้
  - ความรู้ที่เรียนมา เป็นเพียงส่วนประกอบเพื่อเป็นหลักในการทำงานของตัวเองเท่านั้น
- การทำงานในชีวิตจริงต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ต่อสู้กับคู่แข่งชั้น การค้าขาย ต้องรู้จักปรับตัว ให้เข้ากับสังคม จึงจะอยู่รอดได้

..สวัสดิ์..